

LIKKUTEI TORAH • PARSHAS MASEI • MAAMAR 7

לבאר הדברים בענין וירד הגבול הנה גבול ד'...

Explicação dos assuntos referentes
a “E a fronteira descera”

DEDICADO EM HONRA DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

O pai do Rebe, Reb Levi Itzchak

LikuteiTorah.com

A PARASHÁ CHASSÍDICA

likuteitorah.com/pt/likutei-torah/masei/7/

1 לבאר הדברים בענין וירד הגבול הנה גבול די רוחות דא"י [דארץ ישראל] י"ל [יש לומר] שהוא ענין י"ב גבולי אלכסון הנזכר בספר יצירה ופי' ענינם בפרדס שכ"א פ"ז [פרק ז']

Para explicar as questões relativas a “E a fronteira descera”: ora, pode-se dizer que a fronteira dos quatro lados da Terra de Israel corresponde às doze fronteiras diagonais (gevulei alachson) mencionadas em Sefer Yetzirah, cujo significado é explicado em Pardes, Sha'ar 21, capítulo 7:

שהם גבול מזרחית רומית גבול צפונית רומית כו' גבול מזרחית תחתית כו' גבול מזרחית צפונית כו' ע"ש.

que são a fronteira leste-superior, a fronteira norte-superior etc., a fronteira leste-inferior etc., a fronteira leste-norte etc.; veja ali.

ואע"פ [ואף על פי] שבגבול הארץ בגשמיות לא שייך רומית מ"מ שרש גבולות אלו נמשכו מ"ב גבולי אלכסון הנ"ל.

E embora, na fronteira da Terra em sentido físico, não se aplique o termo “superior”, ainda assim a raiz dessas fronteiras deriva das doze fronteiras diagonais mencionadas acima.

וכן מצינו (ביחזקאל ס"י מ"ח) חשב י"ב גבולים בחילוק הארץ ל"ב שבטים וכנודע ד"ב שבטים שרשם ג"כ מ"ב גבולי אלכסון

E também encontramos (em Ezequiel, capítulo 48) que ele enumerou doze fronteiras na divisão da Terra entre as doze tribos; e, como é sabido, as próprias doze tribos também têm sua raiz nas doze fronteiras diagonais,

וכדאיתא בזהר פ' במדבר (דק"ח ע"ב). תריסר שבטין תריסר תחומין כו' דהא אילנא עילאה קדישא בהו אחתם בחותמוי.

como consta no Zohar, Parashat Bamidbar (118b): “Doze tribos, doze limites”, etc., “pois a Árvore santa superna está nelas impressa com seus selos”.

וזה ע"ד מ"ש בפרדס שכ"א פ"ו בשם ספר הבהיר אילן א' יש לו להקב"ה ובו י"ב גבולי אלכסון כו'.

E isto segue a linha do que está escrito em Pardes, Sha'ar 21, capítulo 6, em nome de Sefer Ha-Bahir: “O Santo, bendito seja Ele, tem uma árvore, e nela há doze fronteiras diagonais”, etc.

2 וגבול ותחום ענין א' הוא. והטעם שנק' בשם גבולים ותחומים. כי הנה ענין י"ב גבוליי [גבולים] האלו הם בחיי התכללות הו"ק [הו' קצוות] שהם הששה מדות חג"ת [חסד גבורה תפארת] נה"י [נצח הוד יסוד] כשמתכללים זה עם זה

Ora, “fronteira” (gevul) e “limite” (techum) são uma única e mesma coisa. E a razão de serem chamadas pelos nomes “fronteiras” e “limites” é que estes doze limites correspondem ao nível da inclusão mútua das seis extremidades (vav ketzavot), que são os seis atributos emocionais (midot) — Chessed, Guevurá e Tiféret, Nétsach, Hod e Yessod — quando se incluem uns nos outros;

כמו התכללות החסדים בגבורות או התכללות גבורה בנצח כו' או התכללות הקוין כי חח"ן [חכמה חסד נצח] קו ימין ובג"ה [ובינה גבורה הוד] קו שמאל והתכללותן הוא ע"י גבולי אלכסון כו'

como a inclusão dos chassadim (bondades) nas guevurot (contenções), ou a inclusão de Guevurá em Nétsach etc.; ou a inclusão das linhas: pois Chochmá, Chessed e Nétsach constituem a linha direita, e Biná, Guevurá e Hod, a linha esquerda; e sua inclusão mútua ocorre por meio das fronteiras diagonais etc.

והתכללות זו אינה בעצם האור כי האור הוא אור פשוט אלא הוא ע"י התלבשות האורות בכלים שע"י נתלבש חסד בגבורה או בנצח כו' כפי סדר הה נהגה.

E essa inclusão mútua não ocorre na própria essência da luz, pois a luz é uma luz simples; ela ocorre, antes, por meio do revestimento das luzes nos recipientes, pelo qual Chessed se reveste em Guevurá ou em Nétsach etc., conforme a ordem da condução [divina].

3 והנה הכלים הם מגבילים את האור שהאור נגבל בכלי. הן מצד שהאור הוא אור פשוט ונגבל בכלי להיות מחי' ומהוה כלי החסד א"כ הכלי מגבילתו הן שהאור הוא בחי' א"ס והכלי מגבלת להיות ההשפעה בבחי' גבול.

Ora, os recipientes limitam a luz, pois a luz fica limitada no recipiente. [Isso ocorre] tanto porque a luz é uma luz simples e fica limitada no recipiente para dar vida e trazer à existência o recipiente de Chessed — portanto, o recipiente a limita — quanto porque a luz é do nível do Infinito (Ein Sof), e o recipiente a limita para que a influência se dê no nível da limitação (gevul).

4 וכיון שעיקר התכללות זו להיות נעשה י"ב בחי' הוא ע"י התלבשות האורות בכלים דוקא דאילו האור מצד עצמו הוא אור פשוט כו'

E, como o ponto essencial dessa interinclusão — tornar-se doze aspectos — ocorre especificamente por meio da investidura das luzes nos recipientes, ao passo que a luz em si é uma luz simples etc.,

לכן נקי ייב גבולים או ייב תחומין היינו הגבולות שהאור נגבל בכלים ומתכללים לייב גבולים ייב תחומין.

por isso são chamadas de doze “fronteiras” ou doze “limites”, isto é, limitações: pois a luz é limitada nos recipientes, e eles se interincluem em doze fronteiras, doze limites.

ומי"ש הזהר דהא אילנא עילאה קדישא בהו אחתם בחותמוי יש לפרשו. אך יותר י"ל [יש לומר] כי חילוף אותיות יש כאן וצ"ל אתחם בתחומי כו'

Quanto ao que diz o Zohar: “pois a Árvore sagrada superior é selada com seus selos (אחתם בחותמוי) neles”, isso pode ser interpretado [tal como está]. Mas é mais apropriado dizer que houve aqui uma troca de letras, e que se deve ler: “é delimitada dentro de seus limites” (אתחם בתחומי) etc.;

והפי' כנ"ל (ועי' עוד מענין פי' גבול בפי' הרמ"ז [הרב משה זכות] בזהר שם ובפרדס בעה"כ [בערכי הכינויים] ערך גבול).

e o significado é como mencionado acima (veja-se também mais sobre o significado de “fronteira” no comentário do Ramaz sobre o Zohar naquele lugar e em Pardes, em Erchei HaKinuyim, no verbete “Gevul”).

והנה ייב בחי' אלו הם ג"כ ענין ייב צרופי הוי' וייב צירופי אדי' ומזה נמשך ג"כ ייב חדשים שבכל חדש מקבלים כנ"י [כנסת ישראל] מצירוף א' מהייב צירופי הוי' כו'

Ora, esses doze aspectos também correspondem às doze permutações do Nome Havayá e às doze permutações do Nome Ado-nai; e delas também se originam os doze meses, pois em cada mês a Comunidade de Israel (Knesses Yisrael) recebe de uma das doze permutações de Havayá etc.

כי מבחי' התכללות המדות עליונות זע"ז [זה עם זה / זה על זה] כמו חסד עם הוד שזהו גבול דרומית תחתית כך נמשך ג"כ מבחי' זו ג"כ למטה לכנ"י [לכנסת ישראל] לעבודת ה' בבחי' זו

Pois, do nível da interinclusão dos atributos superiores entre si — como Chessed com Hod, que constitui a fronteira sul inferior — também se estende desse nível, abaixo, à Comunidade de Israel, [uma forma] de servir a D'us desse modo:

שהוא להיות התכללות בחי' אהבה עם בחי' ההודאה ומבחי' התכללות הגבורה בהוד שזהו גבול צפונית תחתית נמשך להיות התכללות היראה בבחי' ההודאה.

isto é, que haja uma interinclusão do aspecto do amor com o aspecto do reconhecimento (hodaá); e, do nível da interinclusão de Guevurá em Hod, que constitui a fronteira norte inferior, estende-se [a capacidade] de interincluir o temor com o aspecto do reconhecimento.

5 ועדייז בכל המדות ועמ"ש מזה ע"פ א לה מסעי כו' וזהו ענין גבולות א"י [ארץ ישראל]. והנה שרש י"ב ג"א [גבולי אלכסון] נמשכו מלמעלה מעלה ומשתלשלין ויורדין בבחי' מלי

E o mesmo se dá com todos os atributos. Veja também o que está escrito a esse respeito sobre o versículo “Estas são as jornadas”, etc. Este é o significado das fronteiras da Terra de Israel. Ora, a raiz das doze fronteiras diagonais é extraída das alturas mais elevadas, e elas descem em uma cadeia de estágios até o nível de Malchut (soberania),

וגם למטה בבחי' וזהו וירד הגבול וכו' מקדם לעין וכדאיתא בזהר ס"פ וישלח (דקע"ו סע"א [סוף עמוד א]) תריסר דאתכסיין וכו' וכמ"ש במק"מ [במקדש מלך] שם ששרשם מת"ת [מתפארת] דא"א כו'

e também abaixo, nos mundos de Beriá (Criação), Yetsirá (Formação) e Assiá (Ação). Este é [o significado de] “E a fronteira descera”, etc., “a leste de Ain” (mikedem la'ayin); e, como consta no Zohar, no final da Parshat Vayishlach (final do fôlio 176a): “Doze que estão ocultas”, etc.; e, como está escrito no Mikdash Melech ali, sua raiz provém da Tiféret de Arich Anpin, etc.,

שהם המדות שלמעלה מהחכמה והבינה עד דא"א [דאבא ואימא] מלבישים אותן שהם רק לבוש למדות אלו ושם הוא תכלית ואמיתית ההתכללות.

que são os atributos que estão acima de Chochmá e Biná, a ponto de Abá e Imá os revestirem, sendo apenas uma vestimenta para esses atributos; e ali a inclusão mútua alcança seu grau mais elevado e verdadeiro.

ומשם יורד ומשתלשל ב"יב גבולי אלכסון דז"א עד שנמשך ג"כ במלי וזהו ומחה על כתף ים כנרת להיות בחי' אהבה בתענוגים מתוק ככנור.

E de lá isso desce e se encadeia nas doze fronteiras diagonais de Zeir Anpin (os atributos emocionais), até também se estender a Malchut. Este é [o significado de] “e atingirá o ombro do Mar de Kinneret”: que haja o nível de amor com deleites (ahavá beta'anugim), doce como uma harpa (kinor).

6 וביאור הענין הוא ע"ד מ"ש בפ' תצוה ע"פ זכור את אשר עשה לך עמלק בפ"י אכלתי יערי עם דבשי

E a explicação do assunto segue a linha do que está escrito na Parashat Tetsavê, sobre o versículo “Lembra-te do que Amalek te fez”, a respeito do significado de “Comi meu favo de mel com meu mel”:

שהוא ק"ש [קריאת שמע] בקיום אחד ואהבת אהבה בתענוגים כו' ולכן נק' בחי' זו מתוק ככנור בחי' דבשי.

que é o Shemá, com a realização de “Um” e “Amarás”: amor com deleites, etc. Por isso, este nível é chamado “doce como uma harpa”, o nível de “meu mel”.

7 ועי באגה"ק [באגרת הקודש] ע"פ מה יפית כו'. וזהו שאה"ר [שאהבה רבה] זו נמשך מלמעלה ע"י אהרן שושבינא דמטרוניתא

E veja Igueret HaKodesh, sobre o versículo “Como és bela”, etc. E este é [o ponto]: que este grande amor (ahavá rabá) é atraído do Alto por meio de Aharon, “o padrinho da Rainha” (shushvina dematronita);

והוא כמ"ש ע"פ ועשית בגדי קדש לאהרן כו' שאהבה זו נמשך מבחי' רב חסד שלמעלה מבחי' חסד עולם כו'.

e isso é como está escrito a respeito do versículo “E farás vestes sagradas para Aharon”, etc.: este amor é atraído do nível de “abundante em bondade” (verav chessed), que está acima do nível da “bondade do mundo” (chessed olam), etc.

8 וז"ש [וזהו שכתוב] כאן שאהבה זו היא מבחי' שלמעלה מבחי' עולם וקדמה לעולם דעולם היינו ו"ק נ"י קצוות] חסד עולם כו' ונמשלה לכנור.

E este é [o sentido de] o que está escrito aqui: que este amor provém de um nível acima do nível de “mundo” e é anterior (kedmá) ao mundo (pois “mundo” significa as seis extremidades, “a bondade do mundo” etc.); e ele é comparado a uma harpa (kinor).

דאיתא בתקונים סוף תיקון עשרים בפ"י הללוהו בנבל וכנור. כנור כ"ו נר. הקב"ה דאיהו הוי' דאתמר ה' אורי וישעי נהיר בנר דאיהו שכינתא כו'.

Pois está dito nos Tikkunim, no final do Tikkun 20, a respeito do sentido de “Louvai-O com lira e harpa”: “Kinor é kaf-vav (vinte e seis) [e] ner (lâmpada): o Santo, bendito seja Ele, que é Havayá, sobre Quem se diz: ‘Havayá é minha luz e minha salvação’, ilumina a lâmpada, que é a Shechiná (Presença Divina)” etc.

9 ועמ"ש מענין נר בפ' שלח ע"פ והיה לכם לציצית. וז"ש [וזהו שכתוב] באהרן בהעלותך את הנרות כו' ועל ידי הארה זו הכנור מנגן מאליו

E veja o que está escrito sobre o tema da “lâmpada” em Parashat Shelach, a respeito do versículo “E será para vós como tsitsit”. Este é [o sentido de] o que está escrito a respeito de Aharon: “Quando ergueres as lâmpadas”, etc. E, por meio dessa iluminação, a harpa toca por si mesma,

שהוא בחי' עליית המלי' וכל העליות הוא ע"י שיר ועמ"ש בפי' בראשית ע"פ ושם אחיו יובל הוא היה אבי כל תופש כנור כו' ועמ"ש בפי' ענו להוי' בתודה זמרו לאלקינו בכנור.

o que corresponde ao nível da ascensão de Malchut (soberania); e todas as ascensões se realizam por meio do canto. E veja o que está escrito em Parashat Bereshit, a respeito do versículo “E o nome de seu irmão era Yuval; ele foi o pai de todos os que tocam harpa”, etc. E veja o que está escrito sobre o significado de “Cantai a Havayá com ações de graças; entoai música ao nosso D'us com a harpa”.

ובפי' עלי' עשור ועלי' נבל כו' ע"ש וע' בזהר ס"פ שלח (דקע"ה ע"ב) שהתכלת שבציצית שמדם חלזון הוא מים כנרת

E sobre o significado de “Com o instrumento de dez cordas e com a lira”, etc.; veja ali. E veja no Zohar, ao final de Parashat Shelach (175b), que o techelet do tsitsit, que provém do sangue do chilazon, vem do Mar de Kinneret;

והיינו כמ"ש ע"פ והיה לכם לציצית הנ"ל שהתכלת הוא ממוחין דאבא כו' המשכת הביטול כו' וע"ש.

e isso está de acordo com o que foi escrito acima sobre o versículo “E será para vós como tsitsit”: que o techelet provém do intelecto (mochin) de Abá, etc., a transmissão da autoanulação (bitul), etc.; e veja ali.

וע' בהרמ"ז [בהרב משה זכות] בפי' הזהר פ' תרומה (דקכ"ז ע"א) כ' [כתב] ימא דגנוסר הוא ים כנרת שסודה מלי' דמלכות דבריאה שנעשית עתיק ליצירה כו' וע"ש (בדקמ"ט ע"ב).

E veja o Ramaz, em seu comentário sobre o Zohar, Parashat Terumah (127a); ele escreveu: “O Mar de Ginosar é o Mar de Kinneret, cujo significado místico é Malchut de Malchut de Beriá, que se torna Atik para Yetsirá”, etc.; e veja ali (em 149b).

ובפי' ספד"צ [ספרא דצניעותא] מהאריז"ל [מהארי"י זכרוננו לברכה] בפ"ק [בפרק קמא] כ' [כתב] בענין זה ויש כנור וכנרת והם הוד דידיה והוד דידה שבבריאה כו' והאריך שם.

E no comentário sobre Sifra DiTzniuta, do Arizal, no primeiro capítulo, ele escreveu a respeito deste assunto: “Há o kinor (harpa) e Kinneret, e eles são o Hod dele e o Hod dela em Beriá”, etc.; e ele se estendeu ali.

והנה פי' ומחה על כתף הוא כמ"ש במ"א שהאהבה שבאה מלמעלה שלא ע"פ השגה הוא כמשל שא' דוחפו בעורף ואינו יודע מאין היה לו זאת.

Ora, o significado de “e golpeará sobre o ombro” é, como explicado em outro lugar, que o amor que vem do Alto, não por meio da compreensão, é comparável a alguém que é empurrado na nuca e não sabe de onde veio esse impulso.

10 ובכל עליי' [עלייה] המלי' צ"ל מתחלה בבחי' זו שנק' אב"א [אחור באחור] וזהו ומחה על כתף כו' ואח"כ יבוא לבחי' פב"פ [פנים בפנים] כו'.

E em toda ascensão de Malchut, ela deve primeiro estar nesse nível, chamado “costas com costas”; e isto é “e golpeará sobre o ombro”, etc.; depois, chegará ao nível de “face a face”, etc.

גם י"ל [יש לומר] ומחה על כתף ע"ד קוצי דשערי שמכה כו' כמ"ל [כמה שכתוב לעיל] ע"פ זכור הנ"ל ועי' בפע"ח [בפרי עץ חיים] שער התפילין זו הוא ע"י עסק

Também se pode dizer que “e golpeará sobre o ombro” se refere aos cachos de cabelo (kutzei de-se'arei) que golpeiam, etc., conforme escrito acima sobre o versículo “Lembra-te”, mencionado acima; e veja Pri Etz Chaim, Sha'ar HaTefillin. Isto ocorre por meio do empenho em

התורה וע"ז נאמר פותח את ידיך ומשביע לכל חי רצון כו' וכמ"ש במ"א ע"פ חכלילי עינים וע"פ ויקהל משה וע"פ מי מנה עפר יעקב.

a Torá. E sobre isso foi dito: “Abres a Tua mão e satisfazes todo ser vivo [com] vontade (ratzon”, etc.; conforme explicado em outro lugar sobre o versículo “Vermelhos de olhos” (chachlili einayim), sobre o versículo “E Moshe reuniu” e sobre o versículo “Quem contou o pó de Yaakov”.

11 ולכן ע"י המשכת ל"ב נתיבות החכמה שבתורה שע"ז נאמר וירד הגבול כנ"ל ע"ז ומחה כו'

E, portanto, por meio da descida das trinta e duas veredas da sabedoria que estão na Torá, a respeito das quais se diz: “E a fronteira descera”, como mencionado acima, por meio disso [vem] “e golpeará”, etc.,

ים כנרת כו' שיבוא לבחי' אהבה רבה מתוק ככנור כו'. והוא ענין ה' אורי נהיר בנר.

“o Mar de Kineret”, etc.: que se chegue ao nível de um grande amor (ahavá rabá), doce como uma harpa, etc. E este é o sentido de “Havayá é a minha luz”: “brilha na lamparina”.

שהנשמה נקי ג"כ נר כמ"ש נר הוי נשמת אדם והוי אורי הוא ע"י עסק התורה שנאמר ותורה אור שע"י נהיר בנר ונמשך בחי אה"ר [אהבה רבה] מתוך כנור כנ"ל.

Pois também a alma é chamada de "lamparina", como está escrito: "A lamparina de Havayá é a alma do homem"; e "Havayá é a minha luz" vem por meio do envolvimento com a Torá, como se diz: "e a Torá é luz"; por meio disso, [a luz] "brilha na lamparina", e o nível de um grande amor, doce como uma harpa, é atraído para baixo, como mencionado acima.

12 ואח"כ וירד הגבול הירדנה שהוא בחי ק"נ [קליפת נוגה] והיינו כי ע"י התורה נמשך ג"כ כח בירור נה"ב

[נפש הבהמית] וכנ"ל בפ"י וכל גבולך לאבני חפץ שגם לב האבן

E depois, "E a fronteira descera até o Jordão", que corresponde ao nível da kelipá nogá. Isto é: por meio da Torá também se atrai a força para refinar a alma animal, como mencionado acima na explicação de "E todas as tuas fronteiras [serão] de pedras preciosas (avnei chefet)": até mesmo o coração de pedra

תהיה חפיצה ושוקקה לדבקה בו ית' וע' כפי יתרו בד"ה בחדש השלישי מענין שנק' התורה עוז ותושי

[ותושיה] ע"ש [על שם] שנותנת כח בנה"א [בנפש האלקית] ומתשת כח נה"ב [נפש הבהמית] כו'.

se tornará desejoso e ansiará por apegar-se a Ele, bendito seja. E veja em Parashat Yitro, no discurso que começa com "No terceiro mês", a respeito de a Torá ser chamada "força e tushiyá" (תושיה), por dar força à alma divina e debilitar (מתשת) a força da alma animal, etc.

אך הנה באמת שני האופנים שבפ"י וירד הגבול עולים בקנה אחד ע"י עסק התורה שהם בחי ל"ב נתיבות החכמה ע"י נמשכי [נמשכים / נמשכין] ומתגלים ג"כ המדות עליונות שהם שרש י"ב גבולי אלכסון כו'

Mas, na verdade, as duas maneiras de explicar "E a fronteira descera" se harmonizam: pois, por meio do estudo da Torá, que corresponde ao nível dos trinta e dois caminhos da sabedoria, também são atraídos e revelados os atributos supernos, que são a raiz dos doze limites diagonais, etc.

(וע' עוד מענין ירדן בזהר שלח דקס"ו ע"א ושם פ"י ירדן בע"א [באופן אחר] וכמ"ש מזה בביאור ע"פ אלה מסעי. בפ"י ירדן יריחו):

(E veja também mais sobre o tema do Jordão no Zohar, Shelach, 166a, onde "Jordão" é explicado de outra maneira; e conforme está escrito a esse respeito na explicação sobre o versículo "Estas são as jornadas", acerca do significado de "o Jordão [em] Jericó".)

LikuteiTorah.com
A PARASHÁ CHASSÍDICA

Sobre esta edição

Esta edição contém o texto hebraico e a tradução em português.

The Hebrew text of Likkutei Torah: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Nossa tradução em português, feita a partir da nossa tradução inglesa do hebraico, sem as notas da Kehot: CC BY 4.0.

Esta edição como um todo: CC BY-NC 4.0. Pode ser copiada, impressa e compartilhada livremente, citando a Kehot Publication Society e likuteitorah.com; não pode ser vendida. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

A tradução para o português foi feita a partir da edição em inglês de likuteitorah.com com ajuda de IA (openai/gpt-6-luna-pro:batch), com o hebraico ao lado para conferência; ainda não foi revisada por um editor humano. Confira com o hebraico tudo o que for importante.

O Rebe pediu que os maamarim da parashá da semana, a “Parashá chassídica”, sejam estudados durante essa semana, distribuídos pelos seus sete dias (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306-309). Por que estudá-la, e as brachot do Rebe: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

Um projeto gratuito e sem fins comerciais; nada aqui é vendido. Sem afiliação com a Kehot, o Sefaria ou a Biblioteca de Lubavitch. © likuteitorah.com

De likuteitorah.com/pt/likutei-torah/masei/7/

DEDICADO EM HONRA DE

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

O pai do Rebe, Reb Levi Itzchak